

KAHLOLO E TIISA HORE MOLAO WA TSAMAIISO YA LEKGETHO O TSAMAIISANA LE MOLAO WA MOTHEO

Tshwane, 14 Hlakola 2025 – Khomishenara ya Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS), Mong. Edward Kieswetter o ananetse kahlolo e dihilweng ka la 12 Hlakola 2025 tabeng e pakeng tsa Greyvensteyn le Khomishenara wa SARS le Ba Bang.

Kahlolo ena e tla pele ho taelo ya poloko e neng e le kgahlano le Andries Greyvensteyn ("Greyvensteyn") le *The Gold Kid (Pty) Ltd* (Gold Kid) tlasa karolo ya 163 ya Molao wa Taolo ya Lekgetho, wa 28 wa 2011 (TA Act) ya la 28 Hlakola 2023. Taelo ena e ne e dumella ho kgutliswa ha thepa ya matjhabeng le ho behela molefalekgetho moedi wa ho etela kante ho Rephablike ho latela dintlha tsa karolo ya 186 le ya 186(3). E ne e bile e dumella poloko ya thepa ya Greyvensteyn le *Gold Kid* mmoho le ho kgutliswa ho tlamang ha thepa tsa matjhaba tsa Mong. Greyvensteyn.

Mokopi e leng, Andries Greyvensteyn ("Greyvensteyn"), o ile a phephetsa ho ba molang wa motheo ha dikarolo tsa 180, 184(2), le 186(3) tsa Molao wa Taolo ya Lekgetho wa 28 wa 2011. Karolo ya 180 e jarisa motho ka seqo boikarabelo ba sekoloto sa hae sa lekgetho la hae jwaloka molefalekgetho ka lebaka la ho se kgathalle kapa boqhekanyetsi bo qetelletseng bo bakile hore a hlolehe ho lefa sekoloto sa lekgetho. Karolo ya 184(2) e hloka hore SARS e fane ka monyetla wa hore batho ba ipuelle pele e ka etsa qeto ya hore motho eo o feela a jara boikarabelo ba ho lefa sekoloto sa lekgetho sa molefalekgetho. Karolo ya 186(3) e dumella lekgotla ho fana ka taelo ya ho kgutliswa ha thepa ya matjhaba ya molefalekgetho le ho kgina bokgoni ba bona ba ho eta kapa ho etsa tse mabapi le kgwebo.

Greyvensteyn o boletse hore dipehelo tsena di thunthetsa ditokelo tsa hae, ka ho qolleha karolo ya 34 (tokelo ya ho fihlella lekgotla) mmoho le karolo ya 21 le ya 22 (ditokelo tsa bolokolohi ba motsamao le ho ikgethela ho hweba, mosebetsi, kapa profeshene ka bolokolohi). O hlakisitse hore diketso tsa SARS di ne di tshwana le tseo yona ka boyona e ithusang, le hore seo se kgella fatshe tokelo ya hae ya ho fumantshwa ho mamelwa ha hae phatlalatsa le ho seng leeme.

Lekgotla le fumane hore diketso tsa SARS tlasa dikarolo tsa 180 le 184(2) e bile ketso ya taolo, e kgonang ho ka lekolwa botjha tlasa Molao wa ho Phahamiswa ha Toka Taolong (PAJA). Lekgotla le ile la toboketsa hore Greyvensteyn o na le tokelo ya ho fumana tekolobotjha ya molao mabapi le diqeto tsa SARS, mme seo se nnetefatsa phihlello ya lekgotla. Lekgotla le boetse la fumana hore meedi e ka hara karolo ya 186(3) e mabapi le ditokelo tsa Greyvensteyn e a utlwahala mme e etsa toka setjhabeng se buletsweng bohle le sa demokrasi, haholo ha ho shejwa bohlokwa ba pokello ya lekgetho molemong wa setjhaba. Lekgotla le ile la tshehetsa ho ba molaong ha motheo ha dikarolo tsa 180, 184(2), le 186(3). Kopo ena e ile ya nyaolwa ka ditjeo, ho akareditswe le ditjeo tsa baemedi ba molao ba sekaleng sa C.

Matla a SARS le mosebetsi wa ona wa ho boela o fumana hape makgetho ha se hore a hloka moedi mme kahlole ena e tiisa hore le ha SARS e sa lebellwa hore e phethahatse matla le mosebetsi wa yona ka tsela e thunthetsang ditokelo tsa molao wa motheo, lekgotla le tiisitse hore dipehelo tse teng ha jwale ha di thunthetse ditokelo tsa molao wa motheo tsa molefalekgetho.

Khomishenara Kieswetter o boletse hore “qeto ena e tlang ho sebediswa ho tataisa diqeto tsa kamoso e tiisa boikemelo ba molao ba SARS ba ho phethisa mosebetsi wa yona wa ho bokella makgetho ohle a kolotuwang mmuso ka tsela e sebetsang ka ho phethahala. Hwa bohlokwa, e bile toboketso ya lekgotla ya hore dipehelo tse dumellang SARS ho jarisa mokga wa boraro sekoloto, ho kgutliswa ha thepa ya matjhabeng mmoho le dipehelo tsa maeto di molaong ebile di ikamahanya le molao wa motheo. SARS e tla tswela pele ho fana ka nnetefaletso le tlhakisetsa ho balefalekgetho ha ka lehlakoreng le leng e etsa hore dintho di thelle feela ha ba sebetsa le mokgatlo ona. Le ha ho le jwalo, SARS e tla thibela ka matla ketso efe kapa efe e etswang ke molefalekgetho eo maikemisetso a yona e leng ho kgella fatshe thomo ya yona”.

Ho fumana lesedi le fetang lena, ka kopo ikopanye le SARS ho SARSMedia@sars.gov.za

KE PHETHO